

Bir... şimal şəhərində

Turistləri Qusara çəkən çox səbəb var

Yazda gül-çiçəkli çölləri və yamacları, yayda yamyaşıl sərin meşələri, buz bulaqları, payızda bari aşib-daşan meyvəli bağları, qışda ağappaq qara bürünmüş dağları və dərələri ilə gözəldir Qusar. Odur ki, ilin bütün fəsillərində burada səyahətə çıxan yüzlərlə təbiət həvəskarına rast gəlmək mümkündür.

nin babası Şeyx Cüneydin XVI əsrə aid məqbərəsini ziyarət etməmək mümkün deyil. Tariximizdir axı...

Yeri gəlmişkən, rayonda xalqımızın qədim mədəniyyətinin və həyat tərzinin izlərini görmək olur. Məsələn, Həzrə, Balaqusar, Əniq, Yasab, Köhnə Xudat, Gündüzqala kəndlərində qədim məqbərələrin, məscidlərin, qədim insan məskənlərinin, qalaların qalıqları qorunub saxlanılırdır. Qusarda eləcə də qədim xalq sənəti olan xalçaçılıq geniş yayılıb. Burada həm

Yurdumuzun hər bölgəsinin özəlliyi var. Şahdağın ətəklərində yerləşən, Rusiya Federasiyası ilə həmsərhəd olan Qusar da istisna deyil. Qusar Azərbaycanın deyil, bütün Qafqazın ən füsunkar guşələrindən biridir və o üz-dən buraya gələn hər kəsi valeh edir. 21 min əhalinin yaşadığı rayon mərkəzinin təmiz və səliqəli küçələri, yaşılıqları göz oxşayır. Bu bölgəyə insanların heyran qalması yenilik deyil. Zaman-zaman Qusara yolu düşən tanınmış insanlar bu yerlərə valeh olmuşlar. Vaxtilə böyük rus şairi Mixail Lermontov da Qusarda olmuş, buranı çox bəyənməmişdi. İndi Qusar şəhərində şairin adını daşıyan muzey var. Bir çox turizm həvəskarı və səyahətçilərlə tanışlığa elə bu muzeydən başlayır.

Ümumiyyətlə isə rayonun landşaftı turizmin inkişafı üçün çox əlverişlidir. 15 hektar sahəsi olan Qusar Dövlət Təbiət Yasaqlığında və təbii meşələrdə enliyarpaqlı vələs, palıd, qayın, qovaq, qarağac, fıstıq ağacları üstünlük təşkil edir. Çay yataqlarındakı meşələrdə əzgil, zoğal, alça, sumax, yemişan, eləcə də itburnu, yabanı üzüm, böyürtkən və digər təbii dərman bitkiləri yetişir. Rayonun faunası da zəngindir. Bu yerləri canavar, ayı, qaban, dağ keçisi, dovşan və digər heyvanlar, turac, kəklik, bildirçin, çöl göyərçini, yaşılbaş ördək və başqa növ quşlar özlərinə məskən seçiblər. Qusarın şlalələri isə başqa bir aləmdir. Onların yaxınlığında daim turistləri görmək mümkündür. Qış mövsümündə şlalələr donaraq buz heykəllərə çevrilirlər.

Piyada gəzməyi xoşlayan turistlər üç marşrut üzrə hərəkət edə bilirlər. Bunlardan biri Qusardan Ləzə şlaləsi isti-

qamətindədir. Bu marşrutla hərəkət edən turistlər adətən yolüstü Əniq kəndində dayanıb düşərgə salır, dincəliirlər. Tarixə marağı olanlar kəndin yaxınlığındakı XIII əsrə aid Əniq qalasının indiyədək salamat qalmış divarlarının qalıqlarına baxmağı vacib sayırlar. Bu qədim qala Şabranla Dərbənd arasında strateji mövqedə yerləşir. Turistlər burada nisbətən yaxşı qalmış məscid binasına da baş çəkirlər.

Kəndin yaxınlığında fəaliyyət göstərən "Suvar" dağ-turizm istirahət zonası qonaqların üzünə hər zaman açıqdır. Zonada ləzzətli nahar etmək və dincəlmək mümkündür. Ləzə kəndinə çatdıqdan sonra isə Quba rayonunun məşhur Xınalıq kəndinə o qədər çox yol qalmır. Son vaxtlar turistlər bu marşrutdan daha çox istifadə edirlər.

Qusar-Qazanbulaq istiqamətindəki marşrutda isə maraqlı doğuran obyektlərdən biri Urva kəndi yaxınlığındakı 7 hektarlıq ərazidə yerləşən "Əlistan baba" fıstıq meşəsidir. Qusardan Sudur istiqamətinə gedən yol 75 kilometrdir. Bu marşrutla səyahətə çıxarkən Şahdağın yamacında yerləşən Həzrə kəndinə dönüb Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin banisi Şah İsmayıl Xətai-

evlərdə, həm də şəhərin mərkəzində yaradılmış sexdə toxunan xovsuz Sumaq xalçaları daha çox məşhurdur. Azərbaycanda ən böyük xalça toxuyan dəzgah məhz həmin sexdə quraşdırılıb. Bu dəzgahda eyni vaxtda 10 nəfər işləyə bilər.

İndi bütün dünyada geniş yayılmaqda olan kənd turizmi (buna ev turizmi də deyirlər) Qusarda da var. Təxminən son iki ildə rayon mərkəzində ev kirayələyən turistlərin sayı xeyli artıb. Qusar şəhərinin sakinlərindən Şahin Səlimov deyir ki, qonaqlar övvəllər daha çox kəndlərdə qalmaq üçün mənzil axtarırdılar. İndi isə əsasən mərkəzdə ev kirayələyirlər: "Qonaqlar gündüzlər kəndləri gəzir, görməli yerlərdə dincəlir, axşam yenidən şəhərə qayıdırlar". Qasım Qasımov da təsdiqləyir ki, övvəllər yalnız kənddə turistlə qarşılaşdınsa, indi onların sayı şəhərdə də çoxalıb. Xarici turistlər əsasən Rusiya, Belarus və ərəb ölkələrindən gəlirlər. Bakıdan, digər şəhər və rayonlardan gələnlərin də ardı-arası kəsilmir. Çünki qusarlılardan həmişə mehribanlıq və səmimiyyət görürlər.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

